

**A Kúria  
mint felülvizsgálati bíróság  
ítélete**

**Az ügy száma:** Gfv.VII.30.248/2016/7.

**A tanács tagjai:** . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Pethőné dr. Kovács Ágnes bíró

**A felperes:**

**A felperes képviselője:** Dr. Szüts Ágnes Ügyvédi Iroda ügyintéző:  
dr. Szüts Ágnes ügyvéd

**Az alperesek:** I. rendű

II. rendű

**Az alperesek képviselője:** Dr. Mátyus Ádám Ügyvédi Iroda  
ügyintéző: dr. Mátyus Ádám ügyvéd

**Más perbeli személyek neve és perbeli állása:** felperesi beavatkozó  
**felperesi beavatkozó képviselője:** Bán, S. Szabó & Partners Ügyvédi  
Iroda ügyintéző: dr. S. Szabó Péter ügyvéd

**A per tárgya:** kártérítés

**A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:** felperes

**A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:**

Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.682/2015/3. számú ítélet

**Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:**

Egri Törvényszék 4.G.20.002/2015/29. számú ítélet

**Rendelkező rész**

A Kúria a jogerős ítéletet - a felülvizsgálati kérelemmel érintett részében - hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek egyetemlegesen 15 napon belül 3.810.000 (hárommilliónyolcszáztízezer) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

**I n d o k o l á s**

**A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás**

- [1] 2002. augusztus 26-án a felperes nyílt, előminősítéses közbeszerzési eljárást írt ki az autópálya szakaszra. A felperes mint megrendelő az alperesekkel az általuk mint konzorcium által tett ajánlatnak megfelelően 2002. december 23-án vállalkozási

szerződést kötött. E szerződés módosításai folytán a vállalkozási díj végösszege 22.551.986.205 Ft + Áfa összegre módosult.

- [2] 2004. július 22-én meghozott VJ-27/2003/116. számú határozatában a Gazdasági Versenyhivatal - az általa hivatalból indított versenyfelügyeleti eljárás keretében - megállapította, hogy az alperesek és más érintett társaságok egymással versenykorlátozó megállapodást kötöttek és összehangolt piaci magatartást tanúsítottak. A megállapított jogsértés miatt a versenytanács az érintetteket megbírságolta. A versenytanács ezen határozata ellen folyamatban volt peres eljárásban a Legfelsőbb Bíróság a Kfv.IV.39.399/2007/28. számú ítéletével hatályában fenntartotta a Fővárosi Ítéltáblának a Fővárosi Bíróság keresetet elutasító ítéletét helybenhagyó határozatát.
- [3] A Felperesi beavatkozó 2012. október 16-án a Fővárosi Törvényszékhez benyújtott keresetlevelével más gazdasági társaságokkal, illetve jelen per I. rendű alperesével és jelen per II. rendű alperesével szemben 13.842.494.200 Ft kártérítés megfizetése iránt indított peres eljárást a Gazdasági Versenyhivatal ugyanezen fenti határozatára alapítottnak, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 339. § (1) bekezdése alapján. A Fővárosi Törvényszék ezt a peres eljárást a jelen per jogerős befejezéséig felfüggesztette.

#### **A kereseti kérelem és az alperesek védekezése**

- [4] A felperes módosított keresetében 1.803.735.808 Ft kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket egyetemlegesen a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (2) bekezdés a), d) és e) pontjába ütköző magatartásukkal okozott kárra tekintettel.
- [5] Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

#### **Az első- és másodfokú ítélet**

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Megítélése szerint a felperes és a felperesi beavatkozó között a perbeli autópályaszakasz építése során megbízásszerű jogviszony jött létre. A Ptk. 479. § (1) bekezdése értelmében az ügy ellátásával kapcsolatban felmerült költségek, az autópálya építés vállalkozói díjai és egyéb költségei bizonyított tényállás szerint az adott projekt tekintetében teljes egészében a Felperesi beavatkozót terheltek. Mindebből következik, hogy a felperes által megjelölt kár nem az ő vagyonában, hanem a Felperesi beavatkozónál keletkezett.
- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya tekintetében helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a felperes által szakértői bizonyítás keretében állított

eljárási szabálysértés annak függvényében ítéelhető meg, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem jogalapja tekintetében helytálló következtetést vont-e le. A másodfokú bíróság utalt arra, a perbeli beruházás megindulását követően az alperesek vállalkozói tevékenységének elvégzése során a felperes 3.610.880.000 Ft-ot fizetett ki előlegként. Ezt a vállalkozói díj címén alpereseket megillető előleget azért a saját vagyonából teljesítette, mert ekkor még a Felperesi beavatkozó részéről biztosított költségvetési juttatás nem állt rendelkezésre. A perbeli beruházáshoz kapcsolódóan a felperes kifizetett további 171.475.802 Ft-ot, valamint 840.280.298 Ft hitelkamatot a saját vagyonából. Az elsőfokú eljárás során kihallgatott T Gy tanú határozott és egyértelmű nyilatkozatot tett arra vonatkozóan, hogy ezeket a perbeli autópálya szakaszhoz kapcsolódó saját vagyonból történő kifizetéseket a költségvetés a felperesnek megtérítette.

- [8] A másodfokú bíróság hivatkozott a Magyar Köztársaság gyorsforgalmi közúthálózatának közérdekűségéről és fejlesztéséről szóló 2003. évi CXXVIII. törvény 2008. január 1-jét megelőzően hatályban volt 4. § (1)-(2) bekezdésére, valamint a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvénynek a 2008. január 1-jétől hatályos 29. § (1) bekezdésére, mely rendelkezések értelmében az országos közutak építtetője a Felperesi beavatkozó kizárólagos tulajdonában lévő felperes, aki e tevékenysége körében a Felperesi beavatkozó javára jár el. Az állami feladat ellátására a felperes nem rendelkezett saját költségvetéstől független bevétellel, a megépített pályaszakaszok, közutak a felperes könyveiből kikerültek, azok állami tulajdont képeznek. A perbeli autópálya szakasz építési költségeit nem a felperes viselte, ezért a vállalkozói díjban esetlegesen jelentkező extraprofit mint kár nem a felperesnél merült fel.

#### **A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem**

- [9] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetének helytadó határozat meghozatalát, másodlagosan az eljáró bíróságok új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Pp. 206. § (1) bekezdésébe és a Ptk. 339. §-ába ütköző módon állapította meg azt, hogy a keresetben megjelölt kár nem a felperes vagyonában következett be.
- Az eljáró bíróságok jogszabálysértő módon értelmezték a 2003. évi CXXVIII. törvény 4. § (1) és (2) bekezdéseit, az 1988. évi I. törvény 29. § (1) bekezdését, valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számv.tv.) 77. § (3) bekezdését, 44. § (2) bekezdését és állapították meg, hogy a felperes a Felperesi beavatkozó megbízottja lett volna a perbeli projekt kivitelezése során. Ez utóbbi jogértelmezés megkérdőjelezné minden állami feladatot ellátó és döntően állami költségvetésből működő vállalkozások jogi önállóságát is.

Állította, hogy az elsőfokú bíróság a második szakvélemény megállapításait a Pp. 183. § (2) bekezdésébe ütköző módon indokolatlanul zárta ki a perből, az elsőfokú bíróság ennek eredményeként azon az alapon nem látta bizonyítottnak a kár mértékét, hogy a perben kirendelt két szakértő véleménye egymásnak ellentmondott.

[10] A felperesi beavatkozó a felperes felülvizsgálati kérelmével megegyező tartalommal nyilatkozott.

[11] Az alperesek felülvizsgálat ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérték. Hivatkoztak a Kúria Gfv.VII.30.284/2012/8. számú részítéletében kifejtettekre, amely jogi érvelés álláspontjuk szerint a jelen perre is kiterjedően iránymutató. Ez alapján az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy a felperes által megjelölt kár nem az ő vagyonában következett be.

### **A Kúria döntése és jogi indokai**

[12] A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta és azt a hivatkozott indokok alapján nem találta jogszabálysértőnek.

[13] A felperes felülvizsgálati kérelmében eljárási- és anyagi jogi jogszabálysértéseket is megjelölt. Eljárási jogszabálysértésként hivatkozott a Pp. 183. § (2) bekezdésére, valamint a Pp. 206. §-ára, állítva, hogy a másodfokú bíróságnak meg kellett volna változtatnia az elsőfokú bíróság keresetet elutasító ítéletét (Pp. 253. § (2) bekezdés) vagy hatályon kívül kellett volna helyeznie és az elsőfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasítania (Pp. 252. § (3) bekezdés).

[14] A Kúria megítélése szerint a másodfokú bíróság a kár mértékével kapcsolatban helyesen mutatott rá, hogy ha a kártérítés együttes jogszabályi feltételei közül a kár bekövetkezésén, illetve annak összegén kívül más feltétel nem teljesül, ezekben a kérdésekben az állásfoglalás elmaradása az ügy érdemi elbírálására nem hat ki. Ha ugyanis a kár nem a felperes vagyonában következett be, az adott jogvita eldöntése szempontjából nincs jelentősége, hogy a kárösszezszerűségét a felperes bizonyította-e. Abban az esetben tehát ha a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül állapította meg, hogy nem a felperes vagyonában következett be az állított értékcsökkenés, akkor a felperes felülvizsgálati kérelmében a Pp. 183. § (2) bekezdésével kapcsolatos jogszabálysértés a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálható.

[15] A Kúria úgy ítélte, a perben eljáró bíróságok a rendelkezésre álló bizonyítékokat, így többek között a felülvizsgálati kérelemben is nevesített, a felperes 2015. március 31-i beadványának 3. számú mellékletében szereplő adatokat, illetve T Gy vállomását helyesen értékelték, okszerűen mérlegelték, így a Pp. 206. § (1) bekezdését nem sértették meg. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére csak kivételes esetben kerülhet sor, akkor, ha

azokból nem lehet arra a következtetésre jutni, mint amire a jogerős ítéletet meghozó bíróság jutott (BH 2013. 119.). A Kúria álláspontja szerint illet, a konkrét perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapítani nem lehetett.

- [16] A felperes anyagi jogi jogszabálysértésként a Számv.tv. 77. § (3) bekezdésében, 44. § (2) bekezdésében, a 2003. évi CXXVIII. törvény 4. § (1) és (2) bekezdésében, az 1988. évi I. törvény 29. § (1) bekezdésében, a Ptk. 474. §-ában, 339. §-ában, illetve 355. § (1) és (4) bekezdésében foglaltakra hivatkozott.
- [17] A felperes nem vitásan önálló, zrt-ként működő gazdasági társaság, amelynek közvetetten az állam a tulajdonosa. A felperes mint önálló jogi személy a tulajdonosától, közvetett tulajdonosától elkülönülő jogalanyisággal rendelkezik, amely tényt sem az alperesek, sem a perben eljáró bíróságok nem vonták kétségbe. Az sem volt vitatott, hogy a felperes saját gazdálkodással, bevétellel is rendelkezik.
- [18] Helyesen állapították meg ugyanakkor a perben eljáró bíróságok, hogy a felperes mint építtető a saját nevében, de a Felperesi beavatkozó javára járt el a per tárgyát képező projekt tekintetében, az adott konstrukcióban. Az úthálózat fejlesztésével kapcsolatos állami feladat ellátásra a felperes nem rendelkezett saját, az állami költségvetéstől független bevétellel, forrással. Nem vitásan több mint 3 milliárd forintot a felperes előlegezett, a projekt kivitelezése során, de ezt az összeget az állam a felperes javára megtérítette. Több mint 18 milliárd forint közvetlen forrása pedig a költségvetésből átutalt külön számlán kezelt összeg volt. A projekt több mint 22 milliárd forint összköltségéből annak 1 %-át sem kitevő 171.000.000 Ft körüli összeg volt az, amely tekintetében van adat arra, hogy azt a felperes teljes egészében saját vagyonából fizette. Ugyanakkor a felperes - bár a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a bizonyítási teher őt terhelte - nem bizonyította, hogy ezt az összeget miért nem igényelhetette a Felperesi beavatkozótól, ezt mi zárta ki. Erre vonatkozó értékelhető előadás hiányában a jogerős ítélet nem tekinthető e körben sem jogszabálysértőnek.
- [19] A perbeli konstrukció további lényeges eleme volt, hogy a megépített útszakaszok a felperes könyveiből kikerültek, azok állami tulajdonba kerültek. A felperes által hivatkozott Számv.tv. szerinti szabályok nem ellentétesek ezen tényszerű megállapításokkal.
- [20] A felperes keresete kártérítés megfizetésére irányult. A jelen perben ezért azt kellett vizsgálni, hogy a felperest érte-e kár a bíróság által felülvizsgált GVH határozat által megállapított, többek között a jelen per alperesei által tanúsított versenykorlátozó jogellenes magatartás miatt. A Kúria úgy ítélte, a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a perben eljáró bíróságok helyesen jutottak arra a következtetésre: a felperesnek nem sikerült bizonyítani, hogy a kár a saját vagyonában következett be. A vállalkozói díjban esetleg érvényesített - jelen perben kétséget kizáróan még nem bizonyított - extraprofitból eredő kár nem a

felperesnél keletkezett, mivel a projekt finanszírozása költségvetési pénzből történt az 1 %-ot el nem érő felperesi rész kivételével.

- [21] A Kúria nem ért egyet a felperes azon hivatkozásával, hogy a jogerős ítélet - a konkrét projektre vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és ezáltal a felperes és az állam közötti kapcsolatot vizsgálva - kétségbe vonja az állami tulajdonú, jelentős állami finanszírozás mellett működő vállalkozások önálló jogalanyiságát.
- [22] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

## **Záró rész**

- [23] A felülvizsgálati eljárásban pervesztes felperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte - egyetemlegesen - az alperesek - figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseire, az alperesek jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló - felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére. A megítélt összeg a 4/A. § alapján az ÁFA-t is tartalmazza.
- [24] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2016. június 7.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Pethőné dr. Kovács Ágnes sk. bíró